

HÁTTÉR

Az internetes vásárlót számos tényező motiválhatja egy gyógyszer online beszerzésére, például a kényelem és olcsóbb ár, illetve az árak összehasonlíthatóságának lehetősége. Feltételezhető ugyanakkor, hogy a fogyasztók gyakrabban vásárolnak az interneten olyan gyógyszereket is, amelyek receptkötelesek, mert ezekhez a betegek nehezebben férnek hozzá, esetleg hazájukban nem elérhetőek, vagy nem engedélyezettek, vagy valamilyen okból az adott időszakban hiánycikknek számítanak.

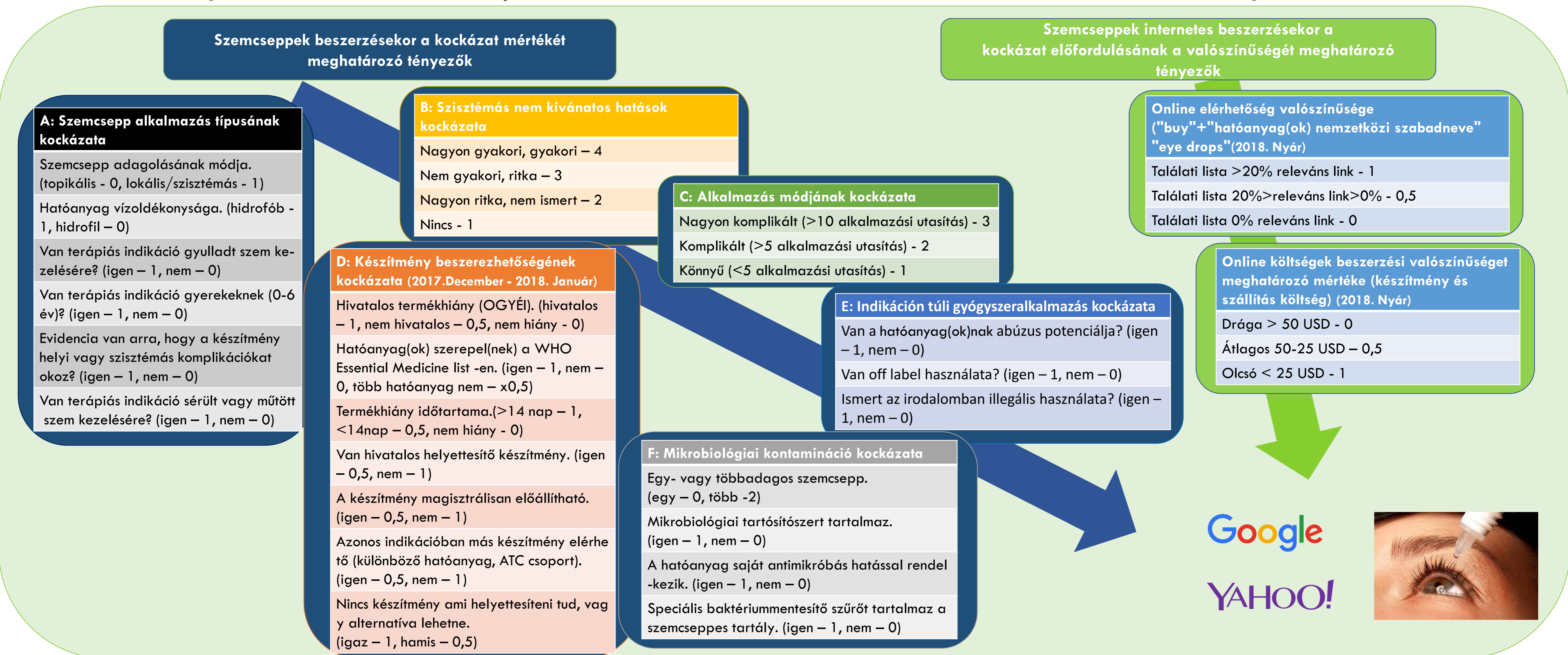
CÉLKITŰZÉS

Munkánk célja az interneten beszerezhető szemészeti készítmények gyógyszerbiztonsági kockázatának vizsgálata, valamint a fogyasztói magatartást szimuláló beteg- és gyógyszerbiztonságot vizsgáló kockázatértékelési metodika kidolgozása és alkalmazása volt.

MÓDSZERTAN

Kockázatértékelési metodikát dolgoztunk ki a szemcsepp beavatgatás és az online kereskedelmi csatorna értékelésének objektívizálására (1. ábra). A kockázatértékelés két meghatározó paramétere a kockázat mértéke, illetve a kockázat előfordulásának valószínűsége volt. Értékeljük a kiválasztott online források megbízhatóságát, a megvásárolt szemcseppeket pedig gyógyszerészszakmai szempontok szerint (betegtájékoztató, címkeszöveg, gyártó azonosíthatósága, csomagolóanyag, lejárati idő) vizsgáltuk meg.

1. ábra: Interneten forgalmazott szemészeti készítmények beszerzési kockázatának mértéke és a kockázat előfordulásának valószínűsége

EREDMÉNYEK

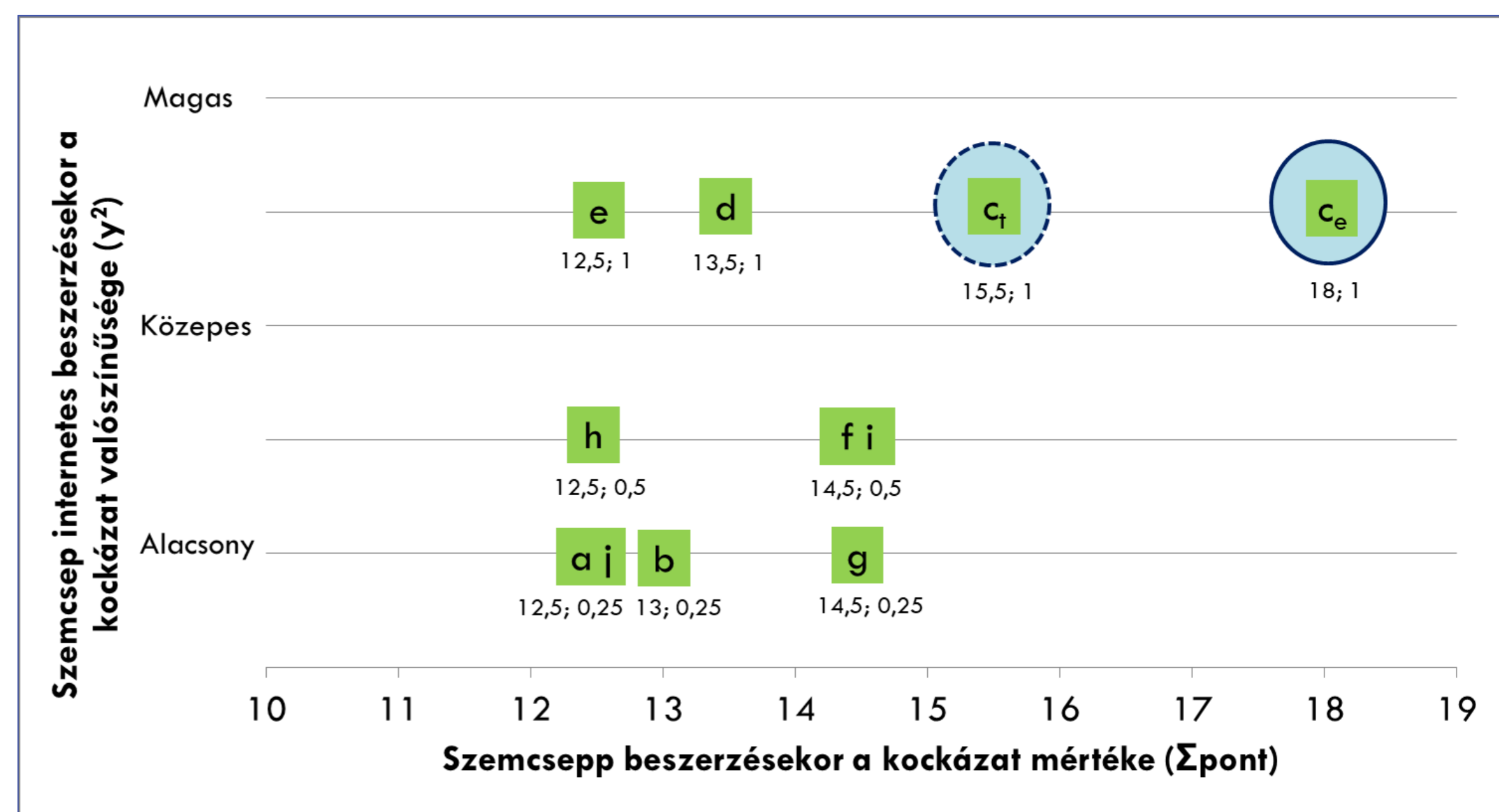
Tíz különböző hatóanyag-tartalmú, közforgalmú és intézeti ellátásban gyakrabban keresett szemcseppet értékeltünk, melyek között vényköteles és OTC termékek, illetve hiánycikk is szerepeltek (a. Visine Classic, b. Taravatan, c. Cosopt - többadagos, c_e. Cosopt Uno - egyadagos, d. Betoptic, e. Azopt, f. Xalacom, g. Ciloxan, h. Alleopti, i. Spersallerg, j. Humapent). Tizennégy előzetesen definiált szakmai szempont szerint (mellékhatás valószínűsége, kontamináció veszélye, megfelelő alkalmazás nehézsége stb.) becsültük meg a kockázat mértékét. A kockázat előfordulásának a valószínűségét az online piaci lefedettség és ár figyelembevételével határoztuk meg. A két tényező egyidejű figyelembevételével a dorzolamid/timolol tartalmú szemcsepp (az egyadagos illetve a többadagos) minősült a legmagasabb kockázatú terméknek (2. ábra).

A forgalmazói tevékenységgel összefüggő, valamint a termékminőségből adódó kockázat meghatározása érdekében próbavásárlást végeztünk. Közel 150 találati oldal áttekintését követően 29 honlapot azonosítottunk, melyek közül 26 volt online gyógyszerár. Az illegális és nem engedélyezett honlapok aránya 76,9% volt. Mindösszesen 5 rendelést kíséreltünk meg, ebből 3 volt sikeres. A 3 megrendelt vényköteles terméket (csak többadagos dorzolamid/timolol szemcsepp volt beszerezhető) vény nélkül is meg tudtuk rendelni és át tudtuk venni 14 munkanapon belül. A szemcseppekre vonatkozó részletes gyógyszerészszakmai értékelést lásd az 1. táblázatban.

1. táblázat Interneten beszert szemcseppek gyógyszerészszakmai értékelése

Termék neve	Dorzox T	Cosopt	Dorzox T
Forgalmazó neve, weboldal URL	Trusted Tablets, trustedallovetheworld.com	GuysPharmacy, kiwidrug.com	www.buy-pharma.md
Forgalmazó címe	nincs feltüntetve	96 Great South Road, Papakura	nincs feltüntetve
Vény ellenében szerezhető be	nem	vényköteles, vényt a vásárláshoz nem kérnek (egészségügyi kérdőív)	nem
Online ár	49,95 USD ~13500 Ft	42,12 USD ~11500 Ft	15,9 USD ~4400 Ft
Fizetési mód	bankkártya, de bitcoin-nal is lehet fizetni	bankkártya, online egészségügyi adatot kér	bitcoin
Szállítási mód, szállítási idő	postán keresztül, 14 munkanap	postán keresztül, 10 munkanap, +szállítási költség:13,95 USD	postán keresztül, 13 munkanap
Közvetett csomagolás	ép - szignált	ép - átsignált	ép - szignált
Közvetlen csomagolás	ép - szignált	ép - átsignált	ép - szignált
Címkeszöveg	angol nyelvű, (keleti írásjeleket is tartalmaz)	spanyol nyelvű, angol nyelvű	angol nyelvű
Törzskönyvi bejegyzésre utaló azonosító	nem azonosítható	van	nem azonosítható
Gyártási szám / lejárati idő	van/ szavatós	van/ szavatós	van/ szavatós
Weboldal alkalmazási utasítást tartalmaz	nem	nem	nem
Betegtájékoztató	rövid - angol nyelvű	normál - angol nyelvű	rövid - angol nyelvű
Jelölt mikrobiológiai tartósítószer	benzalkónium-klorid (0,0075 w/v%)	benzalkónium-klorid	benzalkónium-klorid (0,0075 w/v%)
Felbontás utáni felhasználhatóság	nincs információ	28 nap	nincs információ
EAN kód vagy DM kód a dobozon	nincs	nincs	nincs

2. ábra Kockázatértékelési mátrix

KÖVETKEZTETÉSEK

Komoly kockázatot jelent, hogy a vizsgált vényköteles gyógyszerek esetében a weboldalak 30%-a nem kér vényt a vásárlás során. Eredményeinkkel szeretnénk alátámasztani a betegek, laikusok, egészségügyi szakemberek számára, hogy az online felületekről történő gyógyszerrendelés népegészségügyi és betegbiztonsági kockázatot jelent. A vizsgálatot teljessé tévő gyógyszerbiztonsági kockázat meghatározása (mikrobiológia és kémiai analízis) folyamatban van.